การศึกษาสภาพการรับรู้และสภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7

บทคัดย่อ

ของ

ประยุทธ สุรเดชไพบูลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 (2) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 (3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 จำแนกตามตัวแปรขนาดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (4) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 จำแนกตามตัวแปรขนาดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (5) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 7

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 78 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตามกาลเวลา และบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตการศึกษา 7 จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นกรณีตัวอย่างของผู้รับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ สอบถามเกี่ยวกับขนาดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพของการส่งเสริมปัจจัยการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ บุคคล ทุน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ ที่ได้รับจากหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับชัดเจนมาก และเมื่อวิเคราะห์

เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการรับรู้อยู่ในระดับชัดเจนมากคือ ด้านดนตรีและศิลปะการแสดงพื้นบ้าน และด้านขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน ส่วนด้านภาษาถิ่นและวรรณกรรมพื้นบ้านและด้านวัฒนธรรมวัตถุพื้นบ้าน มีสภาพการรับรู้อยู่ในระดับชัดเจนพอสมควร

2. สภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ ตามทรรศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ศึกษาธิการอำเภอซึ่งปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอต่างขนาดกัน มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ศึกษาธิการอำเภอซึ่งปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอต่างขนาดกัน มีระดับการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สภาพที่เป็นจริงในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ทุน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการที่ได้รับจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

5.1 ด้านบุคคล ได้แก่ การส่งบุคลากรมาช่วยเหลือแนะนำเป็นบางครั้งและการเชิดชูเกียรติบุคคล

5.2 ด้านทุน ได้แก่ การให้ค่าตอบแทนในโอกาสที่ได้รับเชิญไปร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งและได้รับบริจาคบ้างเล็กน้อยเป็นบางครั้ง

5.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมและการแสดงเป็นครั้งคราว

5.4 ด้านการจัดการได้แก่ การช่วยเผยแพร่ผลงานและมอบหมายหน้าที่ให้เป็นวิทยากรพิเศษเป็นครั้งคราว

A STUDY OF THE PERCEPTION AND THE PROMOTION OF LOCAL WISDOM AS PERCEIVED AND PERFORMED BY THE DISTRICT SUPERINTENDENTS IN EDUCATIONAL REGION 7

AN ABSTRACT

BY

PRAYUT SURADETPAIBOON

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Master of Education Degree

in Educational Administration

at Naresuan University

May 1996

The objectives of this research were five-fold: 1) to study the perception of local wisdom as perceived by the district superintendents in educational region 7 2) to study the promotion of local wisdom as performed by the district superintendents in educational region 7 3) to compare the perception of local wisdom as perceived by the district superintendents in educational region 7 according to district superintendent office size 4) to compare the promotion of local wisdom as performed by the district superintendents in educational region 7 according to district superintendent office size 5) to study the actual situation of promoting of local wisdom in educational region 7.

The samples of this study were 78 district superintendents in educational region 7 as time sampling and 4 local wisdom persons in educational region 7 as case study who recived the promotion.

The instrument used for this study was two package questionnaires. The first package had three-part: part 1 was the questionnaire of the district superintendent office size, part 2 was the scale questionnaire about the perception of local wisdom as percived by the superintendetns, part 3 was the scale questionnaire about the promotion of local wisdom as performed by the superintendents. The second package was the interviews on the actual situation of the promotion of local wisdom concerned by the educational officers according to four performance resources following man, money material and management.

The statistics used for the analysis of data were percentage, arithmetic means, standard deviation and t-test.

The finding of this research were as follows:

1. The perception of local wisdom as perceived by the district superintendents in educational region 7, as a whole, were at a very clear level. But, when specifically considered, it was found that the perception of music and arts and the perception of local traditions were at a very clear level, but the perception of the dialects and folk literatures and the perception of the local cultural materials were at a moderate level.

2. The promotion of local wisdom as performed by the district superintendents in educational region 7, as a whole, were at a moderate level. But, when specifically considered it was found that the promotion of each aspect was also at a moderate level.

3. The district superintendents of different district size expressed no significant different perception of local wisdom.

4. The district superintendents of different district size expressed no significant different ideas in the promotion of local wisdom.

5. The actual situation of the promotion of local wisdom concerned by the educational officers according to four performance resources following :

5.1 Man : occasionally sending persons to supervise the operation and to select local people to honour them.

5.2 Money : occasionallly receiving compensation and donation.

5.3 Material : occasionally providing material for activities.

5.4 Management : occasionally publicizing work performances and assigning to be lecturers.